

Jaarverslag

2023 / FORTIFY YOURSELF

Bureau
Telecommunicatie en Post

In het Jaarverslag wordt een samenvatting gegeven van de financiële en niet-financiële prestaties van **Bureau Telecommunicatie en Post (BTP)** over het boekjaar 2023. De uitvoering van het prestatiecontract van de Directie en overige wettelijke verplichtingen vormen ook onderdeel daarvan. Verder worden de belangrijkste ontwikkelingen en gebeurtenissen, in alle onder toezicht staande marktsectoren, beschreven. Ook werpt BTP in het Jaarverslag een blik op de toekomst.

Inhoudsopgave

2023 In één Oogopslag	7
1. Boodschap van de Directeur	9
2. Over het BTP	15
• 2.1. Onze Mensen	15
• 2.2. Onze Cultuur	16
• 2.3. ICT	17
• 2.4. Onze Technische Infrastructuur	18
• 2.5. Risico- en Kwaliteitsmanagement	18
3. Ons Toezicht In 2023	21
• 3.1. Regulering en Wetgeving	21
• 3.2. Ons Toezicht in Cijfers	21
• 3.3. Telecommunicatie	22
• 3.4. Post	25
• 3.5. Energie	26
• 3.5.1 Elektriciteit en Drinkwater	26
• 3.5.2 Brandstoffen	30
• 3.6. Luchtvaart	32
• 3.7. Zorg	32
• 3.8. Innovatiebox	34
• 3.9. Wat deden we nog meer?	34
• 3.9.1 Caricert	34
• 3.9.2 IPE	34
• 3.9.3 Rampenorganisatie ESF-2	35
• 3.9.4 Smart Nation Platform Curaçao	35
• 3.9.5 Digital Hub Americas [DHA]	36
• 3.9.6 Project "Internet Access for All"	36
• 3.9.7 CSR	36
• 3.10. Beleidsimplementatie middels prestatiecontract en overige wettelijke verplichtingen	38
4. Jaarrekening 2023	41

2023 in één oogopslag

221 { AFGEWIKKELDE MACHTIGINGEN
TELECOM

223 { UITGEVOERDE KEURINGEN
& INSPECTIES TELECOM

012 { UITGEGEVEN ADVIEZEN
ENERGIE SECTOR

123 { AFGEGEVEN VVGB
DUURZAME ELECTRICITEIT

AANTAL
WERKNEMERS

44

**TOP 3
DONATIES**

- ① SPORT
- ② SOCIAAL
- ③ KUNST & CULTUUR

TAKENPAKKET
BTP

TELECOM

POST

ENERGIE

LUCHTVAART

ZORG

INNOVATIEBOX

**TOP 3
BATEN**

1. FREQUENTIE
2. CONCESSIE
3. REGULERING ENERGIE

01.

Boodschap van de Directeur

“Fortify yourself with contentment, for this is an impregnable fortress” - Epictetus

Ons toezicht strekt zich verder uit dan slechts het handhaven van wet- en regelgeving. Als organisatie baseren wij ons op fundamentele kernwaarden: onafhankelijkheid, transparantie, integriteit, professionaliteit en klantgerichtheid.

Met het oog op onze taken en doelstellingen streven wij naar een goed functioneren van de marktsectoren onder ons toezicht, om belangrijke publieke belangen te waarborgen. Dit bereiken wij door nauwlettend en adequaat toezicht te houden op activiteiten gerelateerd aan publieke voorzieningen, bij te dragen aan het ontwikkelen van passende beleidskaders, deze te implementeren, en de regering te adviseren over verschillende zaken met betrekking tot de regulering van genoemde marktsectoren en voorzieningen.

Regulering en wetgeving

Effectieve wetgeving is van essentieel belang om de beoogde doelen van ons toezicht te realiseren. In dit kader hebben wij de afgelopen jaren input geleverd voor verschillende wetgevingsinitiatieven die momenteel in procedure zijn om te worden vastgesteld door de Staten, waaronder *een ontwerplandsverordening voor de oprichting van een nieuwe Zorgautoriteit, waarbij dit ontwerp ook de zorgmarkt beoogt te ordenen en de wijziging van de instellingslandsverordening van het BTP*. Deze ontwerpen moeten nog worden beoordeeld door de relevante organen. Met de wijziging van de instellingslandsverordening en de introductie van wetgeving met betrekking tot de Zorgautoriteit zal ook de

nieuwe naam van het BTP veranderen naar *Regulatory Authority of Curaçao*. Deze nieuwe naam zal gepaard gaan met een nieuwe huisstijl, inclusief een nieuw logo en een nieuwe kleur. Het is de bedoeling reeds in het tweede kwartaal van 2024 de nieuwe naam en logo in gebruik te nemen.

Strategisch beleidsplan

Met als doel onze functie als toezichthouder te versterken en onze impact op nationaal niveau te vergroten, hebben wij ons strategisch beleidsplan in het jaar 2023 herzien en zijn met zijn allen overeengekomen dat wij in de komende 5 jaar [verdere] uitvoering zullen geven aan de focusgebieden *digitalisering, cyberbeveiliging, energietransitie, internettoegang (“Internet Access for All”), connectiviteit, gezondheidszorg (Curaçaose Zorgautoriteit) en het consumentenbelang*.

Digitalisering

Het Smart Nation platform is in 2017 op initiatief van het BTP opgericht om de digitale economie te bevorderen en de levenskwaliteit van burgers te verbeteren met behulp van innovatieve ICT-technologieën. Sindsdien heeft het BTP vergaderingen, presentaties en conferenties georganiseerd waar vertegenwoordigers uit verschillende sectoren bijeenkwamen om ideeën uit te wisselen en onderwerpen te bespreken, zoals *de impact van digitale technologie op de overheid, de gemeenschap en het bedrijfsleven, het belang van strategieën die de digitale bestendigheid van het land waarborgen en de voorbereiding op deze transitie*.

Cyberbeveiliging

Het Caribbean Cyber Emergency Response Team (CARICERT) heeft als doel het vergroten van het bewustzijn van cyberbeveiliging op nationaal niveau door het delen van kennis over het voorkomen van cyberaanvallen voor computer- en internetgebruikers. Het biedt een platform voor het uitwisselen van informatie en adviezen, en werkt nauw samen met belangrijke sectoren zoals banken, telecomaandieners, nutsbedrijven, overheden in het Caribisch gebied en partners zoals politiekorpsen, internet service providers en universiteiten. CARICERT onderhoudt ook contacten met internationale partners binnen de CERT-gemeenschap.

In 2023 heeft CARICERT zich gericht op awareness campagnes, workshops, advisering, incidentafhandeling en onderzoeken van cyberaanvallen, evenals het uitbrengen van een Ransomware nieuwsbrief. De aandacht voor cyberbeveiliging is dit jaar toegenomen, wat wij als positief ervaren. Wij zijn van mening dat het belang terzake cyberbeveiliging reeds in de jonge levensjaren van de mens dient te worden meegenomen, reden waarom het BTP het programma Hackshield heeft gesponsord. Mede hierdoor kunnen kinderen op school spelenderwijs aan de slag met het belang van cyberbeveiliging. Het BTP zal zich ook de komende jaren blijven inzetten voor een veilig gebruik van het internet.

Ontwikkeling naar betere/ schonere brandstoffen & energietransitie

In april 2023 is het onderzoek naar de kwaliteit van Mogas en diesel op Curaçao dat in 2022 is aangevangen, afgerond. Het BTP participeerde in de werkgroep die door de Minister van Economische Ontwikkeling was opgericht en speelde een faciliterende en adviserende rol. Op basis van de aanbevelingen is een nieuwe Richtlijn Kwaliteit Gereguleerde Brandstoffen opgesteld en goedgekeurd door de Raad van Ministers. Dit resulteerde in aankopen van brandstoffen door Curoil die voldoen aan de verbeterde specificaties.

Tegelijkertijd wordt de noodzaak van de energietransitie, de overgang van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energiebronnen, steeds groter.

In 2023 heeft Aqualetra verschillende uitdagingen ondervonden terzake de stroomvoorziening. De Minister van Economische Ontwikkeling heeft aan ons de opdracht gegeven om in dit verband een onafhankelijk onderzoek uit te voeren. De definitieve resultaten van dit onderzoek zullen volgend jaar worden opgeleverd.

Voorts zijn er (verdere) stappen genomen om de elektriciteits- en watervoorziening te garanderen ondanks prijsfluctuaties op de internationale markt en operationele uitdagingen op het elektriciteitsnet. Als positieve ontwikkeling in verband met de klimaatuitdagingen kan worden vermeld dat op het gebied van duurzame energie een sterke groei te zien is in het aantal particuliere zonne-energie-installaties, met een redelijk groot operationeel vermogen. Daarnaast zijn er plannen om het aandeel windenergie op Curaçao in de loop van volgend jaar aanzienlijk te vergroten. Deze ontwikkelingen dragen niet alleen bij aan een beter leefklimaat, maar spelen ook een grote rol in het betaalbaar houden van de elektriciteits- en watervoorziening. Duurzame energiebronnen verminderen namelijk de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, waarvan de prijzen op de internationale markt worden bepaald, terwijl duurzame energiebronnen worden gekenmerkt door stabielere en momenteel relatief voordelige tarieven.

Het blijft van belang dat deze nutsvoorzieningen betaalbaar blijven voor de samenleving en dat Aqualetra haar operaties kan voortzetten en zich kan voorbereiden op de toekomst met een effectieve kostendekking.

Internet Access for All

Een aantal (telecommunicatie) bedrijven hebben voorstellen ingediend bij de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) voor de introductie van een sociaal internetpakket op Curaçao, specifiek gericht op mensen met een laag inkomen. Dit project heeft als doel digitale uitsluiting tegen te gaan en bij te dragen aan de digitale transformatie van het land. Het BTP ondersteunt dit initiatief en heeft belangrijke aspecten geïdentificeerd, zoals infrastructuurtoegang, doelgroep, betaalbaarheid, beschikbaarheid van apparaten, digitale vaardigheden,

veiligheid en noodzakelijke ICT-trainingen en heeft de Minister van VVRP hierover geadviseerd na uitgebreid onderzoek en analyse. Dit project zal volgend jaar worden opgevolgd.

Connectiviteit

In het kader van het bovenstaande, heeft het BTP in juli 2023, samen met meer dan 40 lokale ICT-bedrijven, deelgenomen aan de CANTO-conferentie. Tijdens deze conferentie heeft Curaçao zich gepresenteerd als digitale hub voor de regio. Het BTP heeft verschillende vergaderingen bijgewoond en input geleverd over diverse onderwerpen, waaronder onderzee-glasvezelkabels, de digitale economie van Curaçao en mogelijkheden voor een sociaal internetpakket.

Het BTP heeft voorts een aanmerkelijke bijdrage geleverd aan een voorstel tot wijziging van de Landsverordening telecommunicatie en het Landsbesluit opgedragen telecommunicatiediensten. Deze wijziging zal onder andere nummerportabiliteit mogelijk maken. Met behulp van nummerportabiliteit wordt het mogelijk voor klanten om hun nummer, bij het veranderen van provider, te behouden. Dit draagt bij aan een naadloze verbinding en continuïteit van communicatie voor klanten.

Naast het opnemen van nummerportabiliteit in de nieuwe concept-Landsverordening telecommunicatie en in de voorgestelde wijziging van het Landsbesluit opgedragen telecommunicatiediensten, heeft het BTP in dit kader in 2023 belangrijke stappen gezet voor de voorbereiding en implementatie van nummerportabiliteit, zoals het opstellen van richtlijnen en businessregels.

Curaçaose Zorgautoriteit

Op basis van een besluit van de Raad van Ministers is in 2019 gestart met de voorbereiding van de oprichting van de Curaçaose Zorgautoriteit. Het BTP zal deze rol en taak op zich nemen en de Zorgautoriteit zal in de nabije toekomst als toezichthouder op de doelmatigheid in de zorgsector fungeren.

Ter voorbereiding op de oprichting van de Curaçaose Zorgautoriteit is aan de afronding van de ontwerp-Landsverordening marktordening

gezondheidszorg (ontwerp-Lmg) in 2023 prioriteit gegeven. Naar verwachting zal het ontwerp in het eerste kwartaal van 2024 aan de Raad van Ministers worden voorgelegd, met het verzoek om advies van de Raad van Advies en de Sociaal Economische Raad.

Consumentenbelangen

Transparantie is essentieel voor het waarborgen van het consumentenbelang. Transparantie draagt bij aan het vertrouwen tussen het BTP en de onder toezicht staande bedrijven en andere stakeholders, wat uiteindelijk het consumentenbelang dient. Als consumenten goed geïnformeerd zijn, kunnen zij betere keuzes maken, reden waarom *effectieve communicatie* van cruciaal belang is om het consumentenbelang te bevorderen.

Dat transparantie en communicatie hoog in het vaandel van het BTP staan, blijkt uit concrete acties die door het BTP zijn genomen, waaronder:

- Het BTP heeft meegewerkt aan het concipiëren van een richtlijn genaamd “Richtlijn toetsing aanvragen concessies elektriciteitsvoorziening” opdat meer transparantie bij de beoordeling van aanvragen voor concessies met betrekking tot de elektriciteitsvoorziening kan worden geboden.
- De ontwerp-Lmg regelt niet alleen het creëren, bewaken en reguleren van markten, maar ook het bevorderen van transparantie op de markten en het verstrekken van keuze-informatie aan consumenten.
- In 2023 heeft het BTP verschillende keren in het parlement en in de media toelichting gegeven over diverse onderwerpen van de sectoren die onder ons toezicht ressorteren.

Wat hebben wij nog meer in 2023 gedaan?

ISO

In 2023 hebben wij een aanvang gemaakt met het traject voor ISO 9001-certificering, met als doel om in 2024 het ISO 9001-certificaat te behalen. Dit certificaat zal een weerspiegeling en

een vastlegging zijn dat onze processen voldoen aan internationale normen en dat wij een sterke nadruk leggen op voortdurende verbetering.

Onze cultuur

In 2023 is het personeel verschillende keren bij elkaar gekomen om gezamenlijk voor de komende 5 jaren richting aan het BTP te geven. Natuurlijk zullen interne processen de komende tijd onder de loep worden genomen. Tijdens onze Town Hall Meeting van 31 oktober 2023 hebben wij de belangrijkste aspecten besproken en vastgelegd. De komende tijd zal continu zowel intern als extern hieraan worden gewerkt om onze doelen te bereiken.

Environmental, Social & Governance

Hoewel het BTP niet als zodanig gemeten wordt op basis van de Environmental, Social & Governance (hierna ESG)-rating, gebruiken wij deze wel als richtsnoer.

Environmental

Terzake het milieu hebben wij in lijn met de “Sustainable Development Goals” concrete stappen ondernomen door in het jaar 2022 metingen uit te voeren om onze CO2 voetafdruk in kaart te brengen. De resultaten van deze berekening zijn vastgelegd in een rapport over onze “Corporate Carbon Footprint”, waarin concrete acties worden aanbevolen. In het jaar 2023 is begonnen met de implementatie van deze aanbevelingen, hetgeen ook in 2024 een vervolg zal hebben. Na de implementatie van voormelde aanbevelingen zal wederom een meting worden uitgevoerd.

Social

Wij hechten grote waarde aan ons “Corporate Social Responsibility” (CSR) en streven naar een duurzame toekomst waarin het milieu, sociale voorzieningen en economische voordelen elkaar ondersteunen. Tijdens dit verslagjaar hebben wij onze verantwoordelijkheid op dit gebied vervuld door bij te dragen aan maatschappelijke doelen van filantropische en liefdadige aard, zoals sportactiviteiten, sociale projecten en kunst & cultuur.

Governance

Het optreden van het BTP als toezichthouder

dient te allen tijde, zelfstandig, objectief en transparant te zijn. Onze handelingen dienen daarom altijd terug te voeren zijn op wetten, regels, besluiten of procedures. Dat is niet anders geweest in 2023. Daarnaast is op verschillende gebieden meegewerkt aan concepten die het voorgaande voor de toekomst nog beter accentueren.

CAO

Door een effectieve samenwerking en communicatie met de vakbonden zijn de onderhandelingen voor een collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) in oktober 2023 succesvol afgerond, hetgeen heeft geleid tot een nieuwe CAO voor een periode van 3 jaar, welke vanaf 1 januari 2024 van kracht is.

Ontwikkeling energieprijzen

De tariefontwikkelingen in 2023 volgen grotendeels de internationale prijsontwikkelingen van olie en geraffineerde brandstoffen. De onrust op de internationale markten, die in 2023 werd versterkt door voortdurende geopolitieke instabiliteit, zorgde nog steeds voor aanzienlijke prijsfluctuaties. Het BTP streeft daarbij steeds naar een evenwichtige afweging tussen prijsstijgingen en tijdelijke spreiding van hogere inkoopkosten in de prijzen.

Vanaf mei 2023 zijn de verschillende belastingcomponenten opnieuw volledig opgenomen als onderdeel van de brandstoftarieven, nadat deze sinds mei 2022 op grond van de Tijdelijke Landerverordening mitigeren brandstofprijzen tijdelijk waren verlaagd en vrijgesteld in verband met de internationale prijsstijgingen.

Voor wat betreft elektriciteit en drinkwater, bepalen de richtlijnen ‘Regulering basistarieven elektriciteit en water’ en ‘Brandstofclausule elektriciteit en water’ de evaluatie en aanpassing van basistarieven en brandstofclausules.

In 2023 zijn de basistarieven ongewijzigd gebleven na evaluaties over 2020 en 2021. De brandstofclausules zijn maandelijks aangepast in 2023 op advies van het BTP en goedgekeurd

door de Raad van Ministers. Aangezien alle berekende tekorten zijn gedekt, is de recovery component brandstofclausule per september 2023 stopgezet. Voor wat betreft de tarieven en vergoedingen die verbonden zijn aan kleinschalige duurzame opwekkingsinstallaties (teruglevertarieven voor PV-installaties), zijn deze in het laatste kwartaal van 2023 geëvalueerd, met raadpleging van Aqualectra. Het advies van het BTP aan de Minister van Economische Ontwikkeling resulteerde in een besluit van de Raad van Ministers om de tarieven voor teruglevering en vaste vergoedingen voor eindgebruikers met een PV-installatie in 2024 ongewijzigd te laten.

Ons toezicht in cijfers

Dankzij de inspanningen van het personeel, hebben wij het jaar 2023 afgesloten met een positief resultaat van NAF 19.4 miljoen (2022: NAF 11.6 miljoen) en een balanstotaal van NAF 50.7 miljoen (2022: NAF 63.5 miljoen). Aan het Land is een totaal bedrag van NAF 2.64 miljoen in het verslagjaar afgedragen (2022: NAF 1.25 miljoen).

Het jaar 2023 was een jaar met veel uitdagingen waarbij het BTP zich heeft bewezen als een robuuste toezichthouder met zowel oog voor de belangen van de consument als voor de verschillende bedrijven die onder ons toezicht staan. Dit zou niet gelukt zijn zonder een goede samenwerking. Ik wil daarom mijn oprechte dankbaarheid uitspreken aan al onze gewaardeerde medewerkers, alle onder toezicht staande bedrijven, de Raad van Toezicht, alle ministeries en andere stakeholders voor hun samenwerking en onschatbare bijdrage aan het behalen van de doelstellingen van het BTP.

Curt Belfor

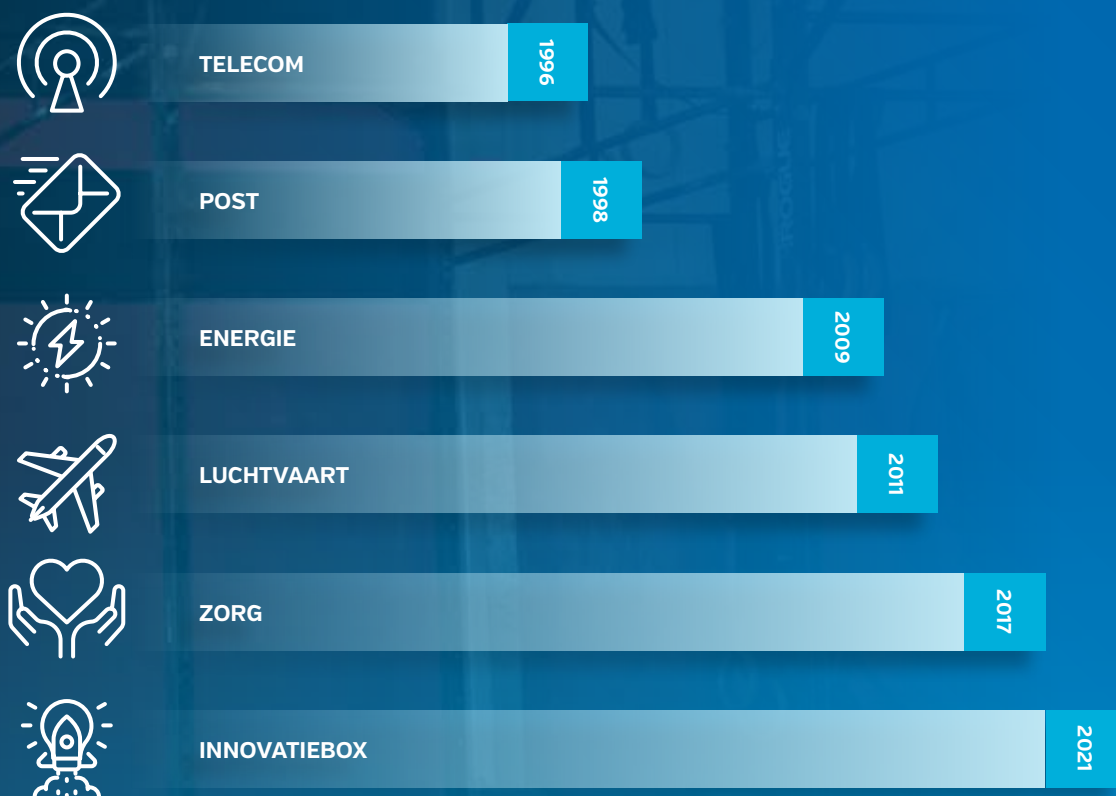
Directeur

02.

Over het BTP

Als een onafhankelijk overheidsorgaan adviseert, reguleert en houdt BTP al 27 jaar toezicht op verschillende sectoren, van telecommunicatie tot een breder scala aan sectoren.

Het toezicht wordt uitgevoerd op basis van wetgeving en ministeriële besluiten. Tevens adviseert BTP de regering bij het nemen van beleidsmaatregelen. Door toezicht te houden, beleidskaders te ontwikkelen en de regering te adviseren, beschermt BTP de belangen van het publiek en zorgt het voor een goede werking van de marktsectoren en voorzieningen.

In het jaar 2023 heeft BTP haar strategisch beleidsplan herzien op basis waarvan zij zich de komende 5 jaar richt op digitalisering, energietransitie, internettoegang ["Internet Access for All"], cyberbeveiliging, connectiviteit, gezondheidszorg [Curaçaoose Zorgautoriteit] en consumentenbelangen.

Dit plan wordt jaarlijks vertaald in de begroting, die ter goedkeuring aan de Minister van VV&RP wordt voorgelegd na beoordeling door de Raad van Toezicht.

2.1 Onze mensen

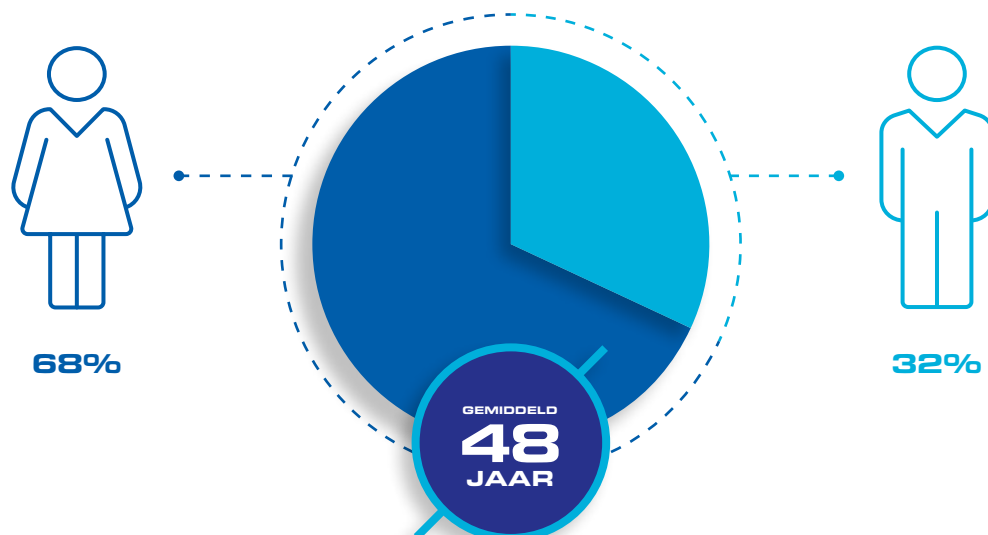
Ons personeelsbeleid rust op drie belangrijke principes:

1. We streven naar een juiste personeelsbezetting door gekwalificeerd personeel aan te trekken voor de diverse taken van BTP.
2. We zetten ons personeel effectief in en investeren in hun ontwikkeling.
3. We bevorderen een gezond werkklimaat door goed werkgeverschap.

Juiste personeelsbezetting

Om onze toezichts- en adviestaken optimaal uit te voeren, streven we naar de juiste personeelsbezetting, zowel in kwantiteit als kwaliteit. Dit is essentieel voor de aanbieders van gereguleerde diensten, de eindgebruikers en de burgers van Curaçao.

In het afgelopen jaar is ons personeelsbestand, inclusief de Directeur, afgenomen van 47 naar 44 personen. Ons personeelsbestand bestaat uit 14 mannen en 30 vrouwen, met een gemiddelde leeftijd van 48.

Inzet en ontwikkeling personeel

We besteden structureel aandacht aan de professionele ontwikkeling van onze medewerkers, zodat zij kunnen blijven bijdragen aan onze organisatiedoelen. Opleidingen, trainingen, jaarlijkse beoordelingen en een stimulerend beloningssysteem dragen bij aan effectieve inzet en ontwikkeling.

Goed werkgeverschap

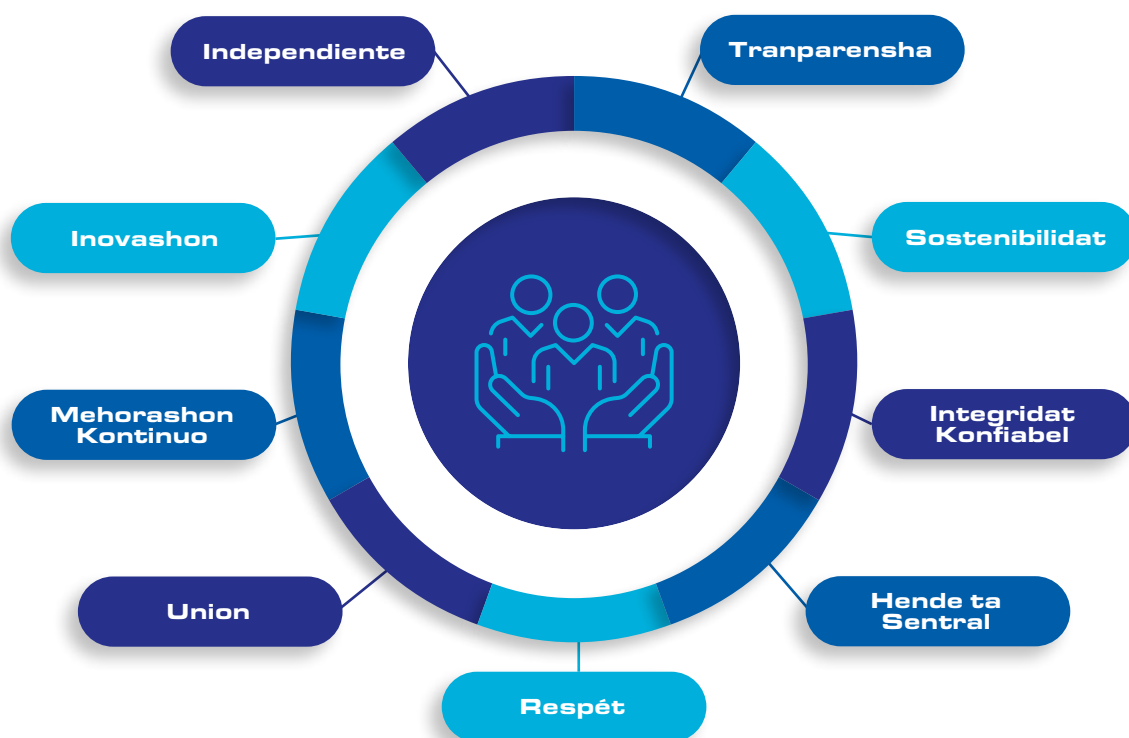
We besteden voortdurend aandacht aan goed werkgeverschap door het bieden van marktconforme arbeidsvoorwaarden, faciliteren van trainingen, en stimuleren van samenwerking, ook met de vakbond.

Dankzij de goede *samenwerking en communicatie* met de vakbond, zijn de CAO-onderhandelingen in oktober 2023 succesvol afgerond, resulterend in een nieuwe cao die vanaf 1 januari 2024 van kracht is. Met deze maatregelen bevorderen we op structurele wijze *een gezonde werkomgeving*, met als doel de prestaties van ons personeel te optimaliseren.

2.2 Onze cultuur

Uitgaande van het uiteindelijke doel dat we met zijn allen voor ogen hebben (*het versterken van onze organisatie*), zijn we in onze Town Hall Meeting van 31 oktober 2023 stilgestaan bij de normen die we belangrijk vinden:

- We behandelen elkaar met respect.
- We zijn integer, ook bij het omgaan met betrouwbare informatie.
- We tonen empathie voor onze collega's.
- We zijn loyaal aan onze organisatie.
- We werken zelfstandig.
- We werken samen om ons doel te bereiken. Eenheid maakt macht!
- Duurzaamheid en innovatie staan bij ons hoog in het vaandel.

In de Town Hall Meeting is afgesproken dat deze normen waar nodig in de afdelingsplannen zullen worden vertaald in concrete doelstellingen en worden geïmplementeerd.

2.3 ICT

Ons ICT-beleid bouwt voort op het beleid van de overheid van Curaçao. In dat kader is reeds in 2016 een traject ingezet van verdere digitalisering binnen het BTP.

In het jaar 2023 lag de nadruk op de volgende onderwerpen:

- Informatiebeveiliging;
- Centrale databaseserver;
- Optimaliseren van internet en netwerk;
- Evaluatie van cloud computing.

Informatiebeveiliging

Ons informatiebeveiligingsbeleid heeft als doel om de continuïteit van informatie en informatievoorziening te waarborgen, inclusief processen, informatiesystemen en opgeslagen gegevens. Tevens willen we beveiligingsincidenten voorkomen en de mogelijke gevolgen minimaliseren. Het beleid biedt ook een kader om beheersmaatregelen te toetsen aan vastgestelde normen en om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen de organisatie te beleggen. Daarnaast zorgt het beleid ervoor dat we voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals de Landsverordening bescherming persoonsgegevens (LBP).

Met het oog op de cyberaanvallen die wereldwijd en op het eiland plaatsvinden, hebben we in het jaar 2023 geïnvesteerd in beveiligingskennis en een penetratietest uitgevoerd met betrekking tot online diensten.

Centrale databaseserver

In het proces van het centraliseren van gegevens en het beheren van de beveiliging en risico's op een centraal punt, hebben we een databaseserver geïmplementeerd.

Optimaliseren van internet en netwerk

Om de efficiëntie bij het gebruik van met name software voor videoconferentie te verbeteren, hebben we de configuratie en de snelheid van het internet geoptimaliseerd.

Evaluatie van cloud computing

Om voorbereid te zijn op toekomstige cloudtechnologieën, zijn verschillende opties voor cloud computing geanalyseerd en hun voor- en nadelen in kaart gebracht. Bij de ontwikkelingen op ICT-gebied in de komende jaren zullen mogelijke cloud opties in overweging worden genomen.

In de toekomstige jaren zal (verdere) uitvoering worden gegeven aan de ICT-focusgebieden in ons strategisch beleidsplan, zijnde digitalisering, energietransitie, internettoegang, cyberbeveiliging en connectiviteit.

2.4 Onze technische infrastructuur

De technische infrastructuur en het technisch beleid van BTP zijn cruciaal voor ons werk als technische toezichthouder, vooral in de telecommunicatiesector. In deze sector zijn metingen een belangrijk onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden van inspecteurs en frequentiespecialisten.

Het is belangrijk dat onze technische infrastructuur up-to-date is om aan de eisen van vandaag te voldoen. We moeten dus voldoende aandacht besteden aan meetapparatuur voor keuringen, metingen, frequentie monitoring en het oplossen van klachten en storingen. Ook moet onze infrastructuur het mogelijk maken om beoordelingen te maken van concessieaanvragen en verzoeken voor het plaatsen van installaties en apparatuur. Eventuele aandachtspunten worden aangepakt in het jaar 2024.

Paragraaf 3.3. bevat een samenvatting van de belangrijkste statistieken in het kader van het technisch toezicht [op de telecomsector].

2.5 Risico- en kwaliteitsmanagement

In 2023 lag de focus voor wat betreft risico- en kwaliteitsmanagement op optimalisatie van onze interne processen.

Een belangrijke ontwikkeling in dit kader was het automatiseren van de processen voor het aanvragen van machtigingen. Dit hield in het verder uitbreiden van het Machtiging Registratie Systeem (MaRS). BTP beschikt momenteel over een nieuw backoffice systeem waar aanvragen van klanten in elektronische vorm worden geregistreerd en verder worden afgehandeld in een gecentraliseerd informatiesysteem.

Tevens werd in het jaar 2023 aandacht besteed aan het introduceren van de Risicobeheer methodiek, welke in 2024 meer vorm zal krijgen. Het doel hiervan is dat proceseigenaren zich meer bewust worden van risico's binnen de organisatie en dat deze tijdig worden geïdentificeerd en gemitigeerd.

In 2023 zijn we gestart met het ISO 9001 certificeringstraject met het streven om in 2024 de internationale kwaliteit certificering, ISO 9001, te behalen. Met een ISO 9001 certificaat zullen we onze stakeholders kunnen tonen dat onze processen aan internationale normen voldoen en dat we veel waarde hechten aan continue verbetering.

ISO 9001 { INTERNATIONALE KWALITEIT CERTIFICERING

03.

Ons toezicht in 2023

3.1 Regulering en wetgeving

Overheidstoezicht op belangrijke nutsvoorzieningen is essentieel voor een goed functionerende markt. Het toezicht heeft verschillende doelstellingen, zoals het verzekeren van universele dienstverlening, toegankelijkheid van de markt, bescherming van eindgebruikersrechten, betaalbaarheid van diensten, kwaliteitsborging, leveringszekerheid, eerlijke concurrentie en het tegengaan van machtsmisbruik.

Effectieve wetgeving is cruciaal voor succesvol toezicht en moet regelmatig worden geactualiseerd. Dit is echter een uitdaging geweest, vooral voor de elektriciteits- en drinkwatervoorziening, en er ontbreekt wetgeving voor brandstofvoorziening.

Een nieuwe Landsverordening Energievoorziening is in de maak bij de Ministerie van Economische Ontwikkeling waaraan BTP input heeft geleverd. Het ontwerp voor een nieuwe landsverordening voor elektronische telecommunicatiediensten en het eerste concept van het wijzigingsbesluit voor modernisering van het Landsbesluit opgedragen telecommunicatiediensten zijn bij de regering. Een nieuw postbeleid is ontwikkeld en geconsulteerd met de concessiehouder voordat het aan de Minister wordt voorgelegd. De minister VVRP zal dit, indien hij hiermee akkoord is, aftekenen en zorgdragen voor publicatie.

Ook is er een ontwerplandsverordening ter instelling van een nieuwe Zorgautoriteit voorbereid en in procedure gebracht. Daarnaast moet de instellingslandsverordening (P.B. 2006, no. 69) van BTP worden aangepast vanwege de uitbreiding van het takenpakket. Het BTP zal dan verdergaan onder de naam Regulatory Authority of Curaçao (RAC). In dit kader is de volledige visuele identiteit van de organisatie, waaronder ook het logo en de kleur, onder de loep genomen. Dit traject loopt en zal in juni 2024 worden gelanceerd.

Al deze wetgevingen moeten nog langs de gebruikelijke adviesorganen voordat ze kunnen worden geïmplementeerd.

3.2 Ons toezicht in cijfers

Het financiële beleid van de Directie komt tot uiting in de wijze waarop het BTP gedurende het verslagjaar middelen verkrijgt en aanwendt. De wijze waarop de middelen worden verkregen, is wettelijk bepaald in de Landsverordening Bureau Telecommunicatie en Post. Deze middelen worden vervolgens gebruikt voor een efficiënte bedrijfsvoering ter uitvoering van de toegewezen taken en gerelateerde werkzaamheden, evenals voor noodzakelijke investeringen in kapitaalgoederen ter ondersteuning van de bedrijfsvoering.

De oorsprong en de besteding van de middelen worden jaarlijks vooraf gepland in de begroting en vervolgens verantwoord in de Jaarrekening van het BTP. De Directie is verantwoordelijk voor het beheer van de middelen van het BTP en legt hierover verantwoording af aan de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VV&RP). De begroting moet worden goedgekeurd door de Minister als autorisatie voorafgaand aan het verslagjaar, terwijl de Jaarrekening na afloop van het verslagjaar als dechargemiddel aan de Minister wordt aangeboden.

Voor het verslagjaar 2023 is de begroting van rechtswege goedgekeurd, nadat de gebruikelijke verklaring van geen bezwaar van de Raad van Toezicht is verkregen. Het daadwerkelijk uitgevoerde financiële beleid gedurende het verslagjaar is uiteindelijk weerspiegeld in de Jaarrekening 2023, die het sluitstuk vormt

¹ Het ontwerp voor de landsverordening gaat uit van een kaderwet, die voor tal van zaken op hoofdlijnen in de regulering daarvan voorziet. Middels uitvoeringsregelingen (Landsbesluit houdende algemene maatregelen, ministeriële regeling met algemene werking en ministeriële beschikkingen) kunnen nadere voorschriften worden opgesteld. Daardoor kan er sneller worden ingespeeld op technologische veranderingen en nieuwe ontwikkelingen in de diverse marktsectoren van de telecommunicatie.

van dit Jaarverslag. Hierin zijn onder andere de investeringen in kapitaalgoederen voor het verslagjaar, exploitatiekosten, ontvangen vergoedingen en wettelijke reserves opgenomen.

Exploitatieresultaat, activa en passiva

Het verslagjaar is afgesloten met een positief resultaat van NAF 19.4 miljoen (2022: NAF 11.6 miljoen). De toename met NAF 7.9 miljoen ten opzichte van het jaar daarvoor is met name toe te schrijven aan een vrijval in de personeelsvoorziening. Het balanstotaal van het BTP is gedurende het verslagjaar met NAF 12.8 miljoen gedaald tot NAF 50.7 miljoen vanwege een afname in de vorderingen op debiteuren, vrijval van de personeelsvoorziening en het afwikkelen van de te veel afgedragen bijdragen aan het Land Curaçao.

Lasten

De totale personeelskosten waren in het verslagjaar NAF 1.03 miljoen minder dan het jaar daarvoor (2022: NAF 0.7 miljoen meer dan het jaar daarvoor), maar NAF 1.8 miljoen minder dan de begrote personeelskosten (2022: NAF 0.6 miljoen minder). In de toelichting op de Jaarrekening wordt een gedetailleerde vergelijking gegeven van de kostenposten in het verslagjaar 2023 in vergelijking tot het jaar daarvoor.

Baten

De totale baten (i.c. vergoedingen) in het verslagjaar ad NAF 23.9 miljoen waren NAF 9.8 miljoen lager dan in het jaar 2022 (NAF 33.7 miljoen) en NAF 1.7 miljoen lager dan begroot (NAF 25.6 miljoen). Met name de concessie- en frequentievergoedingen uit de telecomsector, waaronder een eenmalige naheffing, hebben een hogere realisatie veroorzaakt in 2002 in vergelijking met 2023.

Nettobijdrage

Afhankelijk van de werkelijk in het jaar ontvangen netto-vergoedingen (i.c. na aftrek van de operationele- en infrastructurele uitgaven en de eventuele toevoeging aan de wettelijke reserves), levert het BTP een jaarlijkse financiële bijdrage aan de Landskas. Gedurende het verslagjaar is NAF 2.64 miljoen aan het Land afgedragen (2022: NAF 1.25 miljoen). In de toelichting op de Jaarrekening wordt verdere informatie verstrekt inzake de ontwikkelingen rondom de bijdragen aan de Landskas.

Verklaring onafhankelijke accountant

Naast de interne controles die door het jaar heen worden uitgevoerd door de Internal Audit Department, worden de boeken van het BTP jaarlijks door de onafhankelijke externe accountant gecontroleerd op hun getrouwheid (i.c. juistheid, volledigheid en tijdigheid) alvorens de Jaarrekening kan worden voorzien van een accountantsverklaring.

Ook dit jaar heeft de onafhankelijke externe accountant, EY, een positief oordeel gegeven over de Jaarrekening van het BTP middels een goedkeurende controleverklaring over het jaar 2023. De Jaarrekening, inclusief de daarbij behorende goedkeurende controleverklaring van de onafhankelijke externe accountant vormt onderdeel van dit verslag.

3.3 Telecommunicatie

Zoals uit hoofdstuk 1 blijkt, is het BTP in 1996 ingesteld met als taak toezicht uit te oefenen op de telecommunicatiesector.

Update concept Landsverordening Telecommunicatie

In de nieuwe Telecommunicatie Landsverordening wordt de nadruk gelegd op de volgende doelstellingen:

² Het betreft onder andere de facturatie door het Land (op instigatie van BTP) aan Aqualetra ter dekking van de door BTP gemaakte reguleringskosten, als gevolg waarvan dit bedrag als een afdracht door BTP aan het Land dient te worden beschouwd [zie brief BTP d.d. 1 september 2023 met kenmerk: BT2023/DIR-490].

- Stimuleren van de ontwikkeling van de telecommunicatiemarkt.
- Implementeren van hoogwaardige elektronische communicatienetwerken en bevorderen van concurrerende diensten.
- Onderscheiden van passieve en actieve telecommunicatie-infrastructuur voor efficiënter netwerkbeheer.
- Breedband internet als basis voor de digitale economie.
- Waarborgen van een Open Internet.
- Versterken van de concurrentiepositie van Curaçao.

Het BTP heeft overleg gevoerd met medewerkers en adviseurs van de betreffende ministeries om advies te geven en enkele updates aan te brengen in het concept van de Landsverordening Telecommunicatie. Dit omvat onderwerpen zoals algemene bepalingen, kabelinfrastructuur, interoperabiliteit van diensten, eindgebruikersbelangen, universele dienstverlening, netwerkcontinuïteit, vergoedingen en handhaving.

Wijziging Landsbesluit opgedragen telecommunicatiediensten

Ook is een conceptwijzigingsbesluit voor het Landsbesluit opgedragen telecommunicatiediensten voorgelegd aan de regering. Dit wijzigingsbesluit beoogt de modernisering van de diensten die door concessiehouders aangeboden dienen te worden, waarbij de focus verschuift van telefonie naar data (internet). Het introduceert ook nummerportabiliteit, waardoor eindgebruikers hun telefoonnummer kunnen behouden bij het overstappen naar een andere aanbieder.

De volgende targets, met betrekking tot het toezicht op de telecommunicatiesector, zijn in het jaar 2023 behaald.

Marktonderzoek Telecommunicatie

Eén van de belangrijke doelstellingen van het BTP is het stimuleren van de markt rondom elektronische communicatienetwerken en diensten. Om deze markt te beoordelen en bij te sturen, voert het BTP jaarlijks diverse marktanalyses uit op basis van bestaande informatie en rapportages van concessiehouders.

Het BTP publiceert jaarlijks een marktrapport met benchmarking informatie over de lokale versus internationale ontwikkelingen dat wordt gebruikt door verschillende lokale organisaties en internationale instanties zoals de telecommunicatie operators, de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS), Central Bureau of Statistics (CBS), Kamer van Koophandel, het Smart Nation Platform Curaçao, MEO en de International Telecommunication Union (ITU). In januari 2023 heeft het BTP – met wat opgelopen vertraging vanuit 2022 – het marktrapport “Telecommunication Services Performance Indicators – Statistical Publication 2021” afgerond en gepubliceerd.

Op basis van het marktrapport wordt telecommunicatie- en ICT-informatie van Curaçao gepubliceerd en gebenchmarkt in verschillende internationale rapporten en bronnen van o.a. de ITU, Caribbean Telecommunications Union (CTU), World Bank Group, de TeleGeography database, Ookla en het GSMA-market intelligence platform.

Project Nummerportabiliteit

Nummerportabiliteit is een belangrijk instrument voor marktregulering dat een telecomtoezichthouder kan toepassen. Het stelt klanten in staat om van provider te veranderen zonder hun nummer te verliezen, wat vanuit consumentenbelang en voor eerlijke concurrentie van groot belang is.

Nummerportabiliteit is opgenomen in de nieuwe concept-landsverordening Telecommunicatie en in de voorgestelde wijziging van het Landsbesluit opgedragen telecommunicatiediensten. In 2023 werden verschillende doelen bereikt in het kader van de voorbereiding en implementatie van nummerportabiliteit, waaronder het opstellen van richtlijnen en procedures, het evalueren van bidders voor het nummerportabiliteit platform en het opstellen van businessregels voor de introductie van nummerportabiliteit.

Internationale overlegfora

ITU-WRC

Het BTP neemt actief deel aan de International Telecommunication Union - World Radiocommunication Conference (ITU-WRC), waar internationale radiocommunicatie ontwikkelingen en kaders worden vastgesteld binnen welke alle landen hun frequentiebeleid dienen uit te voeren.

In 2023 heeft het BTP op dit gebied verschillende doelen bereikt, waaronder het leiden van harmonisatie tussen Nederlandse Caribische eilanden voor gemeenschappelijke posities in de ITU-WRC-23 voorbereidingsvergaderingen. Het heeft ook bijgedragen aan regionale voorbereidingen in samenwerking met CITELE en de CTU. Tijdens de ITU-WRC-23 in Dubai heeft het BTP de beleidsposities van Curaçao vertegenwoordigd en deelgenomen aan de werkzaamheden van de Nederlandse delegatie. De behaalde resultaten zijn samengevat in het rapport "ITU WRC-23 Outcome Summary Report on the focused agenda items for the overseas countries and territories in region 2 within the Kingdom of the Netherlands".

CANTO

In juli 2023 heeft het BTP deelgenomen aan de CANTO-conferentie in Aventura-Miami, Florida, georganiseerd door BlueNAP Americas datacenter in een nauwe joint-venture samenwerking met het BTP als Secretariaat van het Smart Nation Curaçao Platform, waar meer dan 40 lokale ICT-bedrijven van Curaçao vertegenwoordigd waren.

Het BTP heeft input geleverd aan de conferentie over verschillende onderwerpen, waaronder onderzee-glasvezelkabels, de digitale economie van Curaçao en mogelijkheden voor een sociaal internetpakket. Het heeft ook gesprekken gevoerd met FLOW over o.a. het "JUMP" sociaalinternetvoorstel en het nationaal nummerportabiliteit project, en met andere belangrijke spelers zoals Ookla, Porting-XS, Ictual, Internet Society en LACNIC over verschillende telecom- en internetgerelateerde onderwerpen.

Administratief en Technisch toezicht

Hierna volgt een samenvatting van de belangrijkste statistieken in het kader van het technisch toezicht op de telecomsector. Deze statistieken hebben betrekking op:

- aanvragen inzake nieuwe, te wijzigen of in te trekken concessies;
- aanvragen inzake nieuwe, te wijzigen of in te trekken machtigingen;
- door BTP uitgevoerde keuringen en inspecties;
- door BTP onderzochte klachten en storingen.

Concessies

In het verslagjaar zijn er geen nieuwe concessieaanvragen ontvangen voor telecommunicatie, vergeleken met twee aanvragen in 2022 (één voor langeafstandstelecommunicatie en één voor lokale telecommunicatie). Verder zijn er geen aanvragen ontvangen in 2023 voor mobiele telefonie, en zijn er geen verzoeken ingediend voor concessiewijzigingen.

Machtigingen

Wat betreft machtigingen zijn er in totaal 253 aanvragen ingediend in het verslagjaar (vergeleken met 260 in 2022), inclusief nieuwe (207), te wijzigen (17) en in te trekken (29) machtigingen. Van deze aanvragen zijn er in 2023 in totaal 233 afgehandeld, inclusief aanvragen uit voorgaande jaren.

In het jaar 2023 is het totaal aantal machtigingsaanvragen licht gedaald ten opzichte van het jaar 2022, voornamelijk als gevolg van minder aanvragen voor machtigingen van scheepstations voor pleziervaartuigen en radioamateurs. Deze dalingen zijn deels gecompenseerd door een stijging in het aantal aanvragen voor zeevaartmachtigingen.

Een opvallende stijging is te zien in het aantal intrekkingen van machtigingen voor FM-radio-omroep. Hierbij zijn drie intrekkingenverzoeken ontvangen van radio omroepen die de exploitatie in 2023 hebben gestaakt. Een vierde machtiging is door de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning ingetrokken. In 2023 is het BTP gestart met de procedure om tot uitgifte over te gaan van één of meer van de FM-frequenties die aan deze machtigingen waren gekoppeld. Dit proces wordt in 2024 vervolgd.

Keuringen en inspecties

In het verslagjaar heeft het BTP in totaal 222 keuringen en inspecties uitgevoerd, wat een daling is ten opzichte van 2022 toen er 303 werden uitgevoerd. De keuringen waren voornamelijk gericht op pleziervaartuigen, terwijl de inspecties hoofdzakelijk betrekking hadden op frequenties en radiocommunicatie-apparatuur.

Onderzochte klachten en storingen

Het onderzoek naar klachten en storingen met betrekking tot telecommunicatieapparatuur is van groot belang voor een doelmatige verzorging (door concessiehouders) van het telecommunicatieverkeer, vanwege het maatschappelijke en economische belang. Het BTP heeft daarom als topprioriteit om klachten te onderzoeken en storingen snel te verhelpen, waarbij de regel geldt dat storingen in principe binnen drie dagen moeten worden opgelost.

In het verslagjaar zijn er 15 klachten (2022: 9) en 6 storingen (2022: 1) in radiocommunicatie, frequenties en netwerken door BTP ontvangen, onderzocht en opgelost.

3.4 Post

De toezichthoudende verantwoordelijkheid voor de postsector is in 1998 aan het takenpakket van BTP toegevoegd.

Als lid van de Universal Postal Union (UPU) is Curaçao verplicht om de internationale postverplichtingen met betrekking tot het vervoer van brieven tussen lidstaten na te leven. Op Curaçao heeft Cpost International via een concessie het exclusieve recht gekregen om brieven tot 2000 gram te vervoeren.

Naast Cpost is het koeriersdiensten ook toegestaan om deze dienst aan te bieden, zij het onder specifieke voorwaarden, waaronder registratie bij het BTP en naleving van de criteria voor brieven en pakketten. Sinds 2018 is er een werkgroep opgericht met als doel de naleving van de postwetgeving te verbeteren en het toezicht op illegale koeriersdiensten te verscherpen. Het toezicht op de koeriersdiensten blijft gehandhaafd.

De UPAEP (Unión Postal de las Américas, España y Portugal) is een internationale intergouvernementele organisatie, vertegenwoordigd door overheden uit 28 verschillende landen. Haar primaire doelen zijn het bevorderen van technische samenwerking tussen lidstaten, postale organisaties en toezichthouders, en het behartigen van de belangen van haar leden en de regio. In oktober 2021 werd het 24ste UPAEP-congres op Curaçao gehouden, waarbij dankzij de belangrijke bijdrage van het BTP Curaçao werd benoemd tot voorzitter voor de vierjarige cyclus. De directeur van BTP vervult het voorzitterschap namens Curaçao. In 2026 zal Portugal het voorzitterschap overnemen.

Bovendien heeft een (buitengewoon) congres van de UPU in oktober 2023, te Riyadh plaatsgevonden, waarbij het belangrijkste thema het openstellen van de Union voor non-postale organisaties was. Curaçao, Aruba en Sint Maarten (CAS-landen) als lid van de UPU bekleden tezamen één zetel; één zetel binnen de UPU vertegenwoordigt één stem. Conform het protocol tussen de CAS-landen, dient Sint Maarten de delegatie gedurende de 2023-2027 cyclus voor te zitten. Echter, op verzoek van Sint Maarten, wordt het voorzitterschap gedurende deze cyclus bekleed door Curaçao.

Tijdens voornoemd congres zijn verschillende voorstellen gepresenteerd door de lidstaten, waarop door middel van de stemprocedure besluiten zijn genomen betreffende:

- Verdere hervorming en openstelling van de UPU voor bredere spelers in de postsector;
- Organisatorische aspecten met betrekking tot het buitengewoon congres in 2023, te Riyadh;
- Financiële besluiten ten aanzien van de Ivoorkust cyclus als gevolg van de impact van COVID-19 pandemie;
- Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in de postsector.

Voor wat betreft de CAS-landen, in het bijzonder Curaçao, hebben bovengenoemde besluiten voor het jaar 2023 geen substantiële impact gehad op het land. Het volgende UPU-congres zal in 2025, te Dubai plaatsvinden.

3.5 Energie

In 2009 werden aan de toezichtverantwoordelijkheden van het BTP op het gebied van telecommunicatie en post ook de toezichttaken op de productie, distributie en levering van elektriciteit en drinkwater, evenals de distributie van brandstoffen toegevoegd, wat wordt aangeduid als “de energiesector”.

3.5.1 Elektriciteit en drinkwater

Het BTP adviseert de Minister van Economische Ontwikkeling ter zake de regulering van de elektriciteits- en drinkwatervoorziening, op het gebied van de tarieven alsmede bepaalde kwaliteitsaspecten betreffende het transport, distributie en levering.

Tariefregulering

De tariefregulering voor de voorziening van elektriciteit en drinkwater wordt bepaald volgens de Prijzenverordening (P.B. 1961, no. 117). In 2023 bestonden de elektriciteits- en watertarieven uit twee componenten, namelijk de basistarieven en de brandstofclausules.

De basistarieven voor elektriciteit en water zijn bedoeld om de operationele kosten van Aqualectra te dekken en een redelijk rendement te behalen voor het produceren, distribueren en leveren van elektriciteit en water. De operationele kosten die deel uitmaken van de brandstofclausule zijn hierbij uitgesloten. De brandstofclausules omvatten de brandstofkosten voor de productie van elektriciteit en water, evenals de inkoop bij derden (wind- en zonne-energie en elektriciteit geleverd door de BOO-centrale).

Daar waar het jaar 2022 in het teken stond van herstel, is 2023 een jaar geweest van versterking. Een jaar met versterkte afzetten van elektriciteit en water en verdere stappen op het gebied van verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening, ondanks forse prijsfluctuaties op de internationale markt en operationele uitdagingen op het elektriciteitsnet. Op het gebied van duurzame energie is versterking zichtbaar in het sterk groeiend aantal PV-installaties van particulieren met een totaal operationeel vermogen van meer dan 16 MWp. Daarnaast zijn plannen geconcretiseerd om het aandeel windenergie op Curaçao binnen afzienbare termijn aanzienlijk verder te vergroten. Naast het verbeteren van het leefklimaat, spelen deze ontwikkelingen ook een zeer grote rol bij de betaalbaarheid van de elektriciteits- en watervoorziening. Duurzame opwekkingbronnen zorgen immers voor minder afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, waarvan de prijzen bepaald worden op de internationale markt, en worden gekenmerkt door veel stabielere en thans relatief lagere prijzen.

Van belang blijft dat deze utiliteitsvoorzieningen betaalbaar blijven voor de samenleving en dat Aqualec-tra haar operatie voort kan zetten en op de toekomst kan voorbereiden met een doeltreffende kosten-dekking.

Sinds 1 januari 2020 wordt de exploitatie voor een gedeelte van de infrastructuur op het terrein van de raffinaderij voortgezet om de brandstofvoorziening te kunnen continueren. De bijbehorende kosten waren voorheen opgenomen in de exploitatie door PdVSA, maar deze vormen thans onderdeel van de gereguleerde brandstofprijzen. Een nadere toelichting wordt gegeven bij het onderdeel gerelateerd aan brandstoffen, echter werkt dit effect ook door op de eindgebruikerstarieven voor elektriciteit en water.

Basistarieven

Op aanbeveling van het BTP heeft de Raad van Ministers op 12 april 2017 de 'Richtlijn regulering basistarieven elektriciteit en water' vastgesteld. Hiermee zijn thans de fundamentele principes, het rekenmodel en het evaluatieproces voor de basistarieven vastgelegd. Volgens deze richtlijn is bepaald dat de basistarieven jaarlijks zullen worden geëvalueerd en indien nodig aangepast.

In 2023 is de ex post evaluatie over het jaar 2020 afgerond en zijn de aanbevelingen voorgelegd aan de Minister van Economische Ontwikkeling. De ex post evaluatie over het jaar 2021 is in 2023 inhoudelijk geconsulteerd met Aqualec-tra en zal op korte termijn worden afgerond.

Rekening houdend met het feit dat de ex ante evaluatie plaats heeft gevonden in het najaar heeft dit aldus ook niet geleid tot aanpassingen van de basistarieven in 2023.

Door middel van de genoemde evaluaties en besluiten zijn de basistarieven in 2023 ongewijzigd gebleven.

Brandstofclausules

Op 12 april 2017 heeft de Raad van Ministers na consultatie met Aqualec-tra en op advies van het BTP de 'Richtlijn brandstofclausule elektriciteit en water' vastgesteld. Deze richtlijn bepaalt dat de brandstofclausules maandelijks worden herzien teneinde de fluctuaties in de brandsoftarieven en de variërende productiemix ter zake elektriciteit en water steeds tijdig in de tarieven te ondervangen.

Gedurende 2023 zijn maandelijks de brandstofclausules en daarmee corresponderende eindgebruikerstarieven voor elektriciteit en water op aanbeveling van het BTP aangepast. Alle aangeboden adviezen door het BTP zijn in 2023 op voordracht van de Minister van Economische Ontwikkeling door de Raad van Ministers goedgekeurd.

Tevens zijn in het jaar 2023 de nacalculaties van de brandstofclausule over 2020 en 2021 afgerond en aangeboden aan de Minister van Economische Ontwikkeling ter besluitvorming. De berekende tekorten zijn in 2023 gedekt en hebben geleid tot stopzetting van de recovery component brandstofclausule per september 2023.

Onderstaand worden de ontwikkelingen van de eindgebruikerstarieven voor zowel elektriciteit als water gedurende 2023 weergegeven.

Teruglevertarieven

In het laatste kwartaal van 2023 heeft de jaarlijkse evaluatie van de teruglevertarieven plaatsgevonden, inclusief raadpleging met Aqualectra. De teruglevertarieven hebben betrekking op de tarieven en vergoedingen die verbonden zijn aan kleinschalige duurzame opwekkingsinstallaties (PV-installaties), die aangesloten zijn op het elektriciteitsnet. De berekende terugverdientijden van investeringen in PV-installaties zijn verder verbeterd en dragen bij aan de groei van PV-installaties.

Het advies dat het BTP in december 2023 aan de Minister van Economische Ontwikkeling heeft voorgelegd, heeft met instemming van de Raad van Ministers geresulteerd in een besluit om de huidige tarieven voor teruglevering en de maandelijkse vaste vergoedingen voor eindgebruikers met een PV-installatie in 2024 ongewijzigd te laten.

In 2023 is vonnis gewezen door het Gemeenschappelijk Hof van Justitie naar aanleiding van het ingestelde hoger beroep tegen het vonnis van het Gerecht in Eerste Aanleg (GEA) inzake de teruglevertarieven. Uit het vonnis volgt dat het redelijk is dat PV-gebruikers door middel van de maandelijkse vaste vergoeding evenredig bijdragen aan de kosten voor het gebruik en het ter beschikking staan van het elektriciteitsnetwerk, de aansluiting op het net en het productievermogen. Hiermee zijn de diverse sinds 2015 geïnitieerde gerechtelijke procedures met betrekking tot deze tarieven tot een einde gekomen. Het BTP blijft de ontwikkelingen en effecten daarvan op de tarieven uiteraard nauwlettend volgen.

Kwaliteitsregulering

Een primair aandachtspunt betreft de beperking van verliezen bij zowel het transport en de distributie van elektriciteit, aangeduid als Non Revenue Elektriciteit (NRE), alsook bij het transport, de distributie en levering van drinkwater, bekend als Non Revenue Water (NRW).

NRE/NRW omvat verschillende componenten van technische en administratieve aard. Deze verliezen liggen vooralsnog op een te hoog niveau voor Curaçao. Het verkrijgen van een gedetailleerd inzicht in de opbouw van NRE/NRW is essentieel om zinvolle maatregelen te nemen ter vermindering hiervan. Dit inzicht is overigens van belang om jaarlijks de NRE/NRW normen te kunnen evalueren, aangezien dit deel vormt van de tariefregulering.

Voor 2023 zijn de normen voor NRE/NRW gehandhaafd. Op basis hiervan zijn alle kosten die verband houden met overschrijdingen van de normen niet opgenomen in de tarieven.

Ook in 2024 zal de nodige aandacht worden geschonken aan de NRE/NRW problematiek om de netverliezen terug te dringen.

In 2023 heeft tevens een evaluatie plaatsgevonden van de verbruiksnormen die betrekking hebben op de mate van efficiëntie bij de productie van elektriciteit en water. Het betreft de hoeveelheid brandstof die verbruikt mag worden om een kWh op te wekken en de hoeveelheid elektriciteit die verbruikt mag worden om een m3 water te produceren. De bijgestelde normen zijn vanaf februari 2023 geïmplementeerd in de tarieven.

Overige activiteiten

In 2023 heeft de elektriciteitsvoorziening op Curaçao te kampen gehad met diverse materiële onderbrekingen, waaronder een aantal black-outs. De oorzaken hiervan blijken in technische zin complex van aard en vereisen structurele verbeteringen in het elektriciteitssysteem. Door het BTP is een onafhankelijk onderzoek geïnitieerd naar de plannen van Aqualectra om deze problematiek te adresseren. De bevindingen en aanbevelingen uit het onderzoek van BTP zijn ter consultatie aangeboden aan Aqualectra.

Om meer transparantie te bieden bij de toetsing van aanvragen voor concessies betreffende de elektriciteitsvoorziening, is door het BTP een richtlijn voorbereid die nadere invulling geeft aan de toepassing van de bevoegdheid van de regering om concessies uit te geven. De zogenoemde "Richtlijn toetsing aanvragen concessies elektriciteitsvoorziening" is op voordracht van de Minister van Economische Ontwikkeling goedgekeurd door de Raad van Ministers en vervolgens gepubliceerd.

Daarnaast zijn gedurende 2023 de diverse aanvragen voor zogenaamde Verklaringen van Geen Bezwaar met betrekking tot de installatie van kleinschalige duurzame opwekkingsinstallaties behandeld.

3.5.2 Brandstoffen

Op het gebied van de distributie van brandstoffen adviseert het BTP de Minister van Economische Ontwikkeling voornamelijk ter zake de regulering van de tarieven. Het betreft brandstoffen ten behoeve van het transport (Mogas 95 en LSD), kookgas (LPG) alsmede brandstoffen ten behoeve van de elektriciteitsopwekking door Aqualectra. Er is (nog) geen sprake van wettelijke standaarden betreffende de kwaliteit van brandstoffen, doch beleidsmatig is de samenstelling van de gereguleerde brandstoffen vastgelegd na advies van BTP. In dat kader vervult het BTP eveneens een adviserende rol.

Tariefregulering

In diverse richtlijnen zijn de uitgangspunten en procedures vastgelegd met betrekking tot het bepalen van de gereguleerde brandstoftarieven en de diverse onderdelen daarvan. Iedere maand vinden tariefwijzigingen plaats aan de hand van de ontwikkeling van de aankooprijzen. Andere tariefonderdelen, zoals de groothandels- en kleinhandelsmarges, worden in beginsel 3-jaarlijks herzien.

Het eindigen van de exploitatie van de raffinaderij door PdVSA per 1 januari 2020 heeft ook in 2023 doorlopende gevolgen gehad voor de brandstofvoorziening en de gereguleerde brandstoftarieven.

Gebruik faciliteiten raffinaderij voor brandstofvoorziening

Vanaf 1 januari 2020 is de exploitatie van de raffinaderij door PdVSA geëindigd, hetgeen tot een structurele wijziging in de energieketen heeft geleid. Immers, een deel van de infrastructuur op de raffinaderij (o.a. tanks, leidingen, pompen, BOO centrale) is sindsdien in gebruik van RdK/CRU om de brandstofvoorziening op Curaçao te kunnen continueren. De hiermee gemoeide kosten komen dan ook vanaf 1 januari 2020 niet langer voor rekening van PdVSA. Ter dekking van de kosten voor het eerste half jaar van 2020 is daarom ook gedurende 2022 in de brandstoftarieven de tariefcomponent 'waarborging brandstofvoorziening (1a)' opgenomen waarbij deze kosten over een periode van 4 jaar gespreid zijn.

De exploitatie van de raffinaderij kon niet voor juli 2020 worden herstart, als gevolg waarvan het gebruik van deze infrastructuur moest worden voortgezet. Voor de periode vanaf juli 2020 was het ook niet meer mogelijk om deze kosten over een langere periode te spreiden vanwege financieringsbeperkingen. Dit heeft tot gevolg gehad dat deze kosten direct in de brandstoftarieven verdisconteerd dienden te worden en in augustus 2020 de tariefcomponent 'waarborging brandstofvoorziening (1b)' is geïntroduceerd.

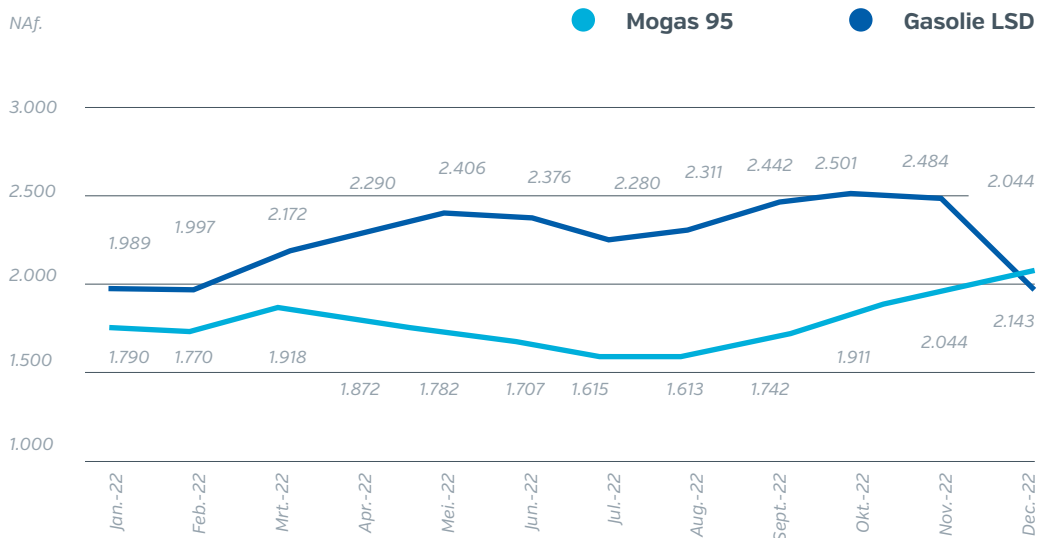
Deze tariefcomponenten zijn ook in 2023 onderdeel geweest van de brandstoftarieven. Vanwege de sterk gestegen brandstofprijzen gedurende 2022 tot historisch hoge niveaus is op basis van door Curoil en RdK/CRU geboden financiële faciliteiten door de Raad van Ministers besloten met ingang van 2 september 2022 de operationele kosten voor waarborging van de brandstofvoorziening tijdelijk te financieren waardoor de hoogte van de component 'waarborging brandstofvoorziening (1b)' tijdelijk is verlaagd naar nihil voor alle gereguleerde brandstofproducten. Deze financiering is vanaf juli 2023 gedurende een periode van 3 maanden gefaseerd afgebouwd. De waarborgingscomponenten zijn op basis hiervan door het BTP opnieuw berekend en ingevolge de adviezen van het BTP gefaseerd weer in de brandstoftarieven opgenomen.

Maandelijksse prijsontwikkelingen

Ook in 2023 zijn voor wat betreft de tarieven voor gereguleerde brandstoffen maandelijksse calculaties verricht en adviezen verstrekt. De tariefontwikkelingen in 2023 volgen in grote mate de internationale prijsontwikkelingen voor olie en geraffineerde brandstoffen. De onrust op de internationale markten, die in 2023 mede gevoed werd door aanhoudende instabiele geopolitieke ontwikkelingen, zorgden nog altijd voor forse prijsfluctuaties. Daarbij is door het BTP steeds gezocht naar een gebalanceerde afweging tussen prijsstijgingen en tijdelijke spreiding van hogere inkoopkosten in de prijzen.

Voorts zijn vanaf mei 2023 weer diverse belastingcomponenten opgenomen als onderdeel van de brandstoftarieven, nadat deze vanaf mei 2022 tijdelijk waren verlaagd of vrijgesteld vanwege de internationale prijsstijgingen.

Een en ander heeft in 2023 geresulteerd in de volgende tariefontwikkeling voor de brandstoffen Mogas en LSD:

Kwaliteit brandstoffen

Het onderzoek naar de kwaliteit van Mogas en diesel op Curaçao dat in 2022 is aangevangen, is in april 2023 afgerond. Het BTP maakt onderdeel uit van de werkgroep die hiervoor door de Minister van Economische Ontwikkeling in het leven is geroepen en heeft ook een faciliterende en adviserende rol gespeeld bij de vervolgstappen.

Op basis van de aanbevelingen in het onderzoeksrapport is door het BTP een nieuwe Richtlijn Kwaliteit Gereguleerde Brandstoffen voorbereid en ter besluitvorming aan de Minister van Economische Ontwikkeling aangeboden. Deze richtlijn is met instemming van de Raad van Ministers vastgesteld. Volgend op de vaststelling van de richtlijn, heeft het BTP ondersteund bij de voorlichtingscampagne die hiertoe door het ministerie van economische ontwikkeling is opgestart. De vaststelling van de richtlijn heeft reeds in 2023 geresulteerd in aankopen door Curoil van brandstoffen conform de verbeterde specificaties.

Administratief toezicht

In de energiesector wordt tevens administratief toezicht door het BTP uitgeoefend. Het administratief toezicht heeft met name betrekking op de volgende aspecten:

- het beoordelen van de administratieve aspecten van concessie-aanvragen voor de productie, distributie en/of levering van brandstoffen;
- het beoordelen van verzoeken voor de afgifte van een verklaring van geen bezwaar ten behoeve van [PV] installaties voor niet-bedrijfsmatige opwekking van duurzame elektriciteit.

Concessies

Gedurende het jaar 2023 zijn er geen nieuwe concessies verleend binnen de energiesector.

Verklaringen van Geen Bezwaar

Gedurende het jaar 2023 zijn ten behoeve van de bouw van installaties voor niet-bedrijfsmatige opwekking van duurzame elektriciteit (PV-installaties) in totaal 130 Verklaringen van Geen Bezwaar [VvGB] door het BTP afgegeven en 2 ingetrokken:

<i>Aanvragen per teriefgroep</i>	<i>Aantal aanvragen VvGB</i>	<i>Aantal afgegeven VvGB</i>	<i>Aantal ingetrokken VvGB</i>	<i>Totale capaciteit in kWp</i>
Particulier	91	84	2	339,48
Zakelijk	66	46	0	2.396,77
Totaal	157	130	2	2.736,25

3.6 Luchtvaart

Sinds het jaar 2011 houdt het BTP eveneens toezicht op de totstandkoming van drie luchtvaarttarieven, te weten: de passagiersfaciliteiten-, landings- en parkeergelden die door de luchthaven in rekening worden gebracht bij passagiers respectievelijk luchtvaartmaatschappijen.

Op basis van de Landsverordening Passagiersfaciliteitengelden en de Landsverordening Landings- en Parkeergelden worden respectievelijk de passagiersfaciliteitengelden, die op de luchthaven van Curaçao door de exploitant van de luchthaven geïnd worden van de vertrekkende passagiers en transferpassagiers, en het landingsgeld alsmede het parkeergeld, dat op die luchthaven door de exploitant van de luchthaven geïnd wordt van de luchtvaartmaatschappijen, vastgesteld.

Conform het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, waarin de methodiek en procedure voor de evaluatie en herziening van deze tarieven zijn vastgelegd, heeft in 2023 de tussentijdse evaluatie plaatsgevonden op basis van de verkeers- en vervoersaantallen in 2022 ten behoeve van de tarieven voor 2024 (onderdeel van de 3-jaarlijkse tariefperiode 2022-2024) op basis van het tariefvoorstel van Curaçao Airport Partners.

In de tarieven voor de periode 2022-2024 was reeds rekening gehouden met de effecten van de COVID-19 pandemie, mede met het oog op de continuïteit van de luchthavenexploitatie. Dit met name vanwege de zeer sterke terugval van de verkeers- en vervoersaantallen in 2020 en 2021 en daaruit voortvloeiende omzetsderving waarvan de effecten in beginsel over een periode van 6-9 jaar zijn gespreid. Het in 2022 ingezette herstel van de verkeers- en vervoersaantallen heeft zich in 2023 in versterkte mate voortgezet. Deze positieve ontwikkeling brengt zelfs de verwachting met zich mee dat de te dekken COVID-te-korten in een aanzienlijk kortere periode gedekt kunnen worden. Daarnaast is uit zowel het tariefvoorstel van de luchthaven als de evaluatie daarvan door BTP gebleken dat een tussentijdse tariefverlaging opportuun is, hetgeen kan bijdragen aan de verdere verkeers- en vervoersontwikkeling.

Aldus heeft het advies van het BTP aan de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning met instemming van de Raad van Ministers, geresulteerd in het besluit om de passagiersfaciliteitengelden per 1 januari 2024 te verlagen.

3.7 Zorg

In het jaar 2017 is het takenpakket van het BTP uitgebreid met de advisering over de prestatiebeschrijvingen en tarieven in de zorgsector. Voorts is ingevolge een besluit van de Raad van Ministers in 2019 gestart met de voorbereiding van de oprichting van de Curaçaose Zorgautoriteit (CZa), welke rol en taakstelling door het BTP zal worden vervuld en die in de nabije toekomst als toezichthouder op de doelmatigheid in de zorgsector zal gaan functioneren.

[P.B. 2013, no. 75 \[G.T.\]](#)

[P.B. 2013, no. 74 \[G.T.\]](#)

Ontwerp-Landsverordening marktordening gezondheidszorg

In voorbereiding op de oprichting van de Curaçaose zorgautoriteit is in 2023 prioriteit gegeven aan de afronding van de ontwerp-Landsverordening marktordening gezondheidszorg (ontwerp-Lmg). In het proces tot afronding van de ontwerp-Lmg heeft het BTP op verschillende momenten het ontwerp aangeboden aan WJZ voor een wetstechnische controle. Het BTP heeft het ontwerp in augustus 2023 aangeboden aan de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) met het verzoek om de ontwerp-Lmg met de bijbehorende memorie van toelichting aan alle relevante marktspelers in de zorg ter consultatie aan te bieden. Op verzoek van het BTP heeft de Minister GMN aan eenennegentig stakeholders in de zorg de concept-Lmg met bijbehorende memorie van toelichting van 22 augustus tot 3 oktober 2023 schriftelijk ter consultatie aangeboden. Verder heeft de Minister GMN advertenties laten plaatsen in de lokale dagbladen om de stakeholders en de samenleving op de hoogte te stellen dat het ontwerp ter consultatie ligt.

Na het verstrijken van de consultatieperiode, zijn er zestien schriftelijke reacties ontvangen. Deze reacties zijn zorgvuldig bestudeerd en afgewogen. In de memorie van toelichting is een thematische weergave van de reacties van de zestien deelnemers verwerkt met een reactie van overheidszijde. Enkele reacties hebben geleid tot aanpassingen in het ontwerp of de memorie van toelichting.

De ontwerp-landsverordening marktordening gezondheidszorg regelt:

- de bevoegdheden en instrumenten van de toezichthouder BTP;
- de verhouding van het BTP tot de Minister en tot andere toezichthouders en overige belanghebbenden;
- markttoezicht op de zorgverlenings-, zorgverzekerings- en zorginkoopmarkten. Dit betreft zowel het maken en bewaken, als het reguleren van markten, waaronder het reguleren van tarieven en prestaties. Het gaat ook over het bevorderen van inzichtelijkheid (transparantie) van markten en over keuze-informatie voor consumenten;
- toezicht op de recht- en doelmatige uitvoering van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten;
- toezicht op de recht- en doelmatige uitvoering van de Landsverordening algemene verzekering bijzondere ziektekosten ;
- toezicht op de recht- en doelmatige uitvoering van de ontwerp-Lmg; en
- monitoren van de beheerskosten van de uitvoeringsorganisatie.

Naar verwachting zal het ontwerp in het eerste kwartaal van 2024 worden aangeboden aan de Raad van Ministers met het verzoek om bij de adviesorganen Raad van Advies en de Sociaal Economische Raad een advies uit te lokken.

Taskforce Hervorming Marktordening en Financiering Zorg 2022

De regering heeft het standpunt ingenomen dat in de komende tijd er geen premieverhogingen in de zorg zullen worden ingevoerd. Om het voorgaande mogelijk te maken heeft de regering ervoor gekozen om in 2018 de Taskforce Marktordening en Financiering Zorgsector en in 2022 de Taskforce Hervorming Marktordening Financiering Zorgsector 2022 de opdracht te geven om adviezen te geven om besparingen in de zorgsector te bewerkstelligen. Het BTP geeft ondersteuning aan het secretariaat van de Taskforce bij de uitvoering van de opgedragen taken.

Na afronding van de consultatie periode in 2022, is in het jaar 2023 door de Taskforce gewerkt aan de voorbereiding van de verschillende deelrapporten in de zorg. Dit proces zal in 2024 worden voortgezet en afgerond.

3.8 Innovatiebox

Volgens de nexus-aanpak van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) kan in Curaçao een laag tarief voor winstbelasting worden toegepast op inkomsten uit intellectueel eigendom (IP), op voorwaarde dat deze inkomsten worden gegenereerd door immateriële activa waarvoor daadwerkelijk speur- en ontwikkelingswerk in Curaçao is verricht, of waarvoor een Curaçaose belastingplichtige opdracht heeft gegeven tot ontwikkeling aan een buitenlands bedrijf dat geen deel uitmaakt van het concern van de belastingplichtige. De specifieke regels zijn vastgelegd in de artikelen 8A tot en met 8D van de Landsverordening op de Winstbelasting 1940, die de voorwaarden en toepasbaarheid van de Innovatiebox definiëren.

Om te worden beschouwd als kwalificerende immateriële activa, moet onder andere een verklaring worden afgegeven door een instantie die onafhankelijk is van de Belastingdienst, waarin wordt bevestigd dat er speur- en ontwikkelingswerkzaamheden hebben plaatsgevonden. De taak van het verstrekken van deze verklaring is toegewezen aan de Directeur van het BTP, met inachtneming van de eis dat de verklaring niet afkomstig mag zijn van de Belastingdienst zelf.

Het BTP heeft ook een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), die expertise heeft op het gebied van speur- en ontwikkelingswerk. In 2023 is door het BTP met ondersteuning van RVO nader gewerkt aan de uitvoerbaarheid van de regeling, hetgeen in 2024 zijn vervolg zal hebben.

3.9 Wat deden we nog meer?

3.9.1 CARICERT

Het doel van het Caribbean Cyber Emergency Response Team (CARICERT) is het verhogen van het bewustzijn van cyberbeveiliging op nationaal niveau door kennis te delen over het voorkomen van cyberbeveiligingsaanvallen voor computer- en internetgebruikers.

CARICERT werkt samen met belangrijke sectoren zoals banken, telecomaanbieders, nutsbedrijven en overheden, wat een groot deel van de vitale industrieën omvat. Het biedt een platform voor het uitwisselen van informatie, factsheets, whitepapers, adviezen en incidentafhandeling aan haar samenwerkingsnetwerk. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met andere partners zoals politiekorpsen en het openbaar ministerie, evenals internet service providers, universiteiten en andere belanghebbenden.

Cybercriminaliteit kent geen grenzen; cybersecurity is een internationale aangelegenheid. Daarom onderhoudt CARICERT nauwe contacten met internationale partners, met name binnen de CERT-gemeenschap.

In het verslagjaar werd bijzondere aandacht besteed aan awareness campagnes, workshops, advisering, incident handling en onderzoeken van cyberattacks en het uitbrengen van een nieuwsbrief.

3.9.2 IPE

Het Institute for Professional Excellence (IPE) is een vereniging opgericht op 26 mei 2016 op initiatief van het BTP, Aqualectra en UTS. Momenteel bestaat het ledenbestand van IPE uit het BTP, Aqualectra, SOAB, CHATA en Blue Nap.

⁵ Deze taak is aan de Directeur BTP toegewezen bij Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, d.d. 13 december 2021 houdende wijziging van het Landsbesluit Winstbelasting en het Landsbesluit Administratieve Sanctie bij niet nakomen Fiscale Verplichtingen.

De visie van IPE is om de meest gewaardeerde vernieuwde Top-Training aanbieder/oplosser van Curaçao te worden in termen van personeelsontwikkeling voor banen van de toekomst.

Het hoofddoel van IPE is om lokaal personeel voor te bereiden en bij te scholen voor de banen van de toekomst, gezien de snel veranderende wereld van technologische ontwikkelingen.

Dit wordt bereikt door het aanbieden van hoogwaardige trainingsprogramma's voor medewerkers van leden en andere overheidsdienstverleners, evenals voor het bredere publiek. Op deze manier draagt IPE bij aan het verhogen van het kennisniveau, de vaardigheden en de professionele houding van de beroepsbevolking van Curaçao door middel van om-, her- en bijscholing op verschillende niveaus.

In 2023 heeft IPE cursussen aangeboden ter zake van hovenieren.

3.9.3 Rampenorganisatie ESF-2

Het BTP heeft officiële afspraken gemaakt met de Directie Risicobeheersing en Rampenbeleid voor de bijdrage van het BTP als leidende uitvoerende organisatie voor de continuïteit van telecommunicatienetwerken en diensten tijdens crisissituaties of rampen. Het rampenplan is onderverdeeld in verschillende deelplannen, waarvan telecommunicatie een belangrijk onderdeel is. Sinds 2016 heeft het BTP een coördinerende rol in de "Emergency Support Function" van de telecommunicatiesector (ESF-2) en is tevens verantwoordelijk voor de inrichting van de communicatiemiddelen in de "Emergency Operations Center" (EOC).

In 2023 werden de volgende targets behaald:

- Deelname aan de National Hurricane Conference 2023;
- Desktoptraining voor de activering van ESF-2 bij tropische stormen;
- Input voor het Nationaal Risicoprofiel 2023;
- Update van de rampbeheersingsprocessen van ESF-2 in draaiboeken;
- Organiseren en deelname aan de Rampenorganisatie Preparedness Week 2023.

Preparedness week 2023

Op grond art. 2 van de Landsverordening Rampenbestrijding & Crisisbeheersing (LvoRC) heeft de nationale crisis coördinator, namens de Minister van Algemene Zaken, de taak om het publiek zo goed mogelijk te informeren omtrent de aanwezige risico's. Om aan deze taak te voldoen en ter verhoging van de zelfredzaamheid van de bevolking, is in april 2023 een "Preparedness Week" georganiseerd.

Het doel van de "Preparedness Week" is om het publiek te informeren over de 35 potentiële risico's die voor Curaçao zijn geïdentificeerd, hoe zich voor te bereiden op crisis- en rampsituaties en om bewustwording te creëren over het belang van zelfredzaamheid. Ook kan het publiek kennis maken met de verschillende organisaties binnen de Crisisbeheersing en Rampenbestrijding Organisatie (CRBo).

3.9.4 Smart Nation Platform Curaçao

In 2017 werd het Smart Nation platform op initiatief van het BTP opgericht om de digitale economie verder te ontwikkelen en de levenskwaliteit van burgers te verbeteren met behulp van innovatieve technologieën op het gebied van ICT. Sindsdien heeft het BTP verschillende vergaderingen, presentaties en conferenties georganiseerd waar vertegenwoordigers uit verschillende sectoren bijeenkwamen om ideeën uit te wisselen en de uitvoering van het plan te bespreken. Tijdens deze sessies werd ook informatie verstrekt over lopende Smart Nation activiteiten in verschillende sectoren.

Aan het einde van 2022 organiseerde het BTP een succesvolle conferentie genaamd “Digital Strategies for a Secure Data Driven Society” met als doel de nationale digitale transformatie te bevorderen.

In 2023 heeft het BTP in navolging hiervan de volgende targets behaald:

- Ondersteuning en deelname aan verschillende sessies en activiteiten van de Curaçao Tech Meetup 2023 conferentie;
- Internet Access for All project.

3.9.5 Digital Hub Americas (DHA)

DHA is een initiatief van het BTP en Blue NAP Americas dat wordt ondersteund door zijn medeoprichters, waaronder CINEX, CIFIC, IPE, SIMIA, CFA en KVK.

Als platform faciliteert DHA de interactie tussen bedrijven die actief zijn in het ecosysteem van de digitale economie om commerciële/ professionele diensten aan te bieden aan overheden en of de particuliere sector in de “Americas”[“the Caribbean and beyond”].

Deze interactie kan leiden tot:

- Ontwikkelen van nieuwe producten en diensten om burgers en klanten beter te kunnen bedienen.
- Gelegenheid creëren voor DHA-leden om hun diensten op internationale markten aan te bieden.

DHA gelooft in de kracht van eenheid, samen is het mogelijk om de digitale sector te ontwikkelen tot de vierde economische pilaar voor Curaçao, die nieuwe banen kan creëren voor de gemeenschap.

3.9.6 Project “Internet Access for All”

Telecommunicatiebedrijf FLOW en het Curaçao Innovation and Technology Institute (CITI) hebben afzonderlijke voorstellen ingediend bij de Minister van VVRP voor de introductie van een sociaal internetpakket op Curaçao, gericht op mensen met een laag inkomen. Dit pakket is bedoeld om digitale uitsluiting tegen te gaan en bij te dragen aan de digitale transformatie van het land.

Het BTP ondersteunt dit initiatief en heeft belangrijke componenten geïdentificeerd, waaronder toegang tot infrastructuur, doelgroep, betaalbaarheid, beschikbaarheid van “devices”, digitale vaardigheden en veiligheid. Het project omvat ook ICT-training om mensen bewust te maken van internetmogelijkheden en hen te helpen bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Het BTP heeft de Minister van VVRP geadviseerd over dit voorstel na uitgebreid onderzoek en analyse.

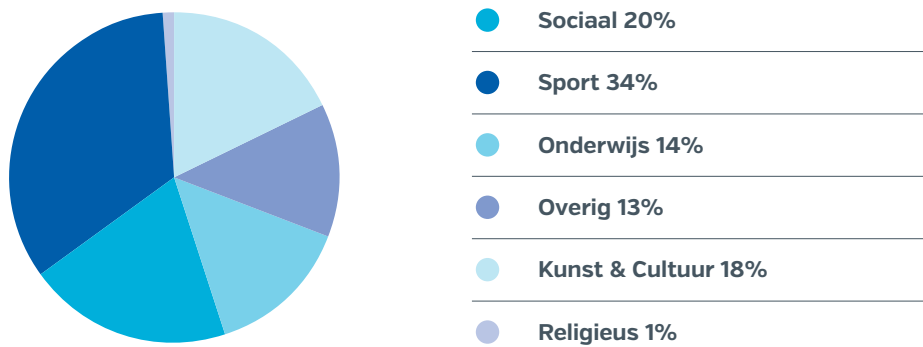
3.9.7 CSR

Het BTP is een lokale toezichthoudende organisatie die zich altijd inzet voor het algemeen belang. In dat kader en als een van de primaire organen onder het Ministerie van VVRP voelt het BTP de verplichting om acties te ondernemen die leiden tot een duurzame toekomst, waarbij milieu, sociale voorzieningen en economische voordelen elkaar ondersteunen.

Het BTP hecht dus veel waarde aan haar Corporate Social Responsibility (CSR). In dit kader heeft het BTP de afgelopen jaren bijgedragen aan verschillende maatschappelijke doelen van filantropische aard.

In het afgelopen jaar heeft het BTP haar verantwoordelijkheid vervuld door bij te dragen aan diverse doelen, waaronder sportactiviteiten, sociale projecten en kunst & cultuur. Dit getuigt van de toewijding van het BTP aan investeringen in lange-termijnontwikkeling en het sociale welzijn van de gemeenschap.

In onderstaand cirkeldiagram is de verdeling per categorie weergegeven.

Corporate Carbon Footprint

In lijn met de nationale Sustainable Development Goals (SDGs) streeft het BTP ernaar haar inzet voor maatschappelijk verantwoord ondernemen te ondersteunen met concrete maatregelen. Om haar ecologische impact te meten, heeft het BTP een CO₂-berekening uitgevoerd voor het jaar 2022. Voor het jaar 2023 werd dit niet gedaan. Door de CO₂-uitstoot als gevolg van haar bedrijfsactiviteiten te identificeren, kan het BTP gerichte duurzame beslissingen nemen die passen bij haar streven naar klimaatneutraliteit. Uit de uitgevoerde Corporate Carbon Footprint (CCF) berekening blijkt dat de totale CO₂-uitstoot van het BTP in de periode januari tot en met december 2022 505.747,08 kg bedroeg. Gezien de lokale norm van 687.534 kg voor vergelijkbare bedrijven, die herleid is van de internationale norm, wordt de CO₂-uitstoot van het BTP als redelijk beschouwd. Het BTP's CO₂-emissies liggen 181.786,92 kg (26%) lager dan de verwachte uitstoot van een vergelijkbaar bedrijf.

De CCF-berekening heeft de belangrijkste bronnen van uitstoot geïdentificeerd, waardoor het management gericht een strategie kan implementeren om de CO₂-voetafdruk in de komende jaren te verminderen.

Om minstens haar CO₂-emissies te verminderen, zal het BTP de aanbevolen concrete acties uit de CCF-rapportage in de komende jaren uitvoeren.

3.10 Beleidsimplementatie middels prestatiecontract en overige wettelijke verplichtingen

Prestatiecontract

Het afgelopen jaar is opnieuw nauwlettend gekeken naar de uitvoering van het beleid zoals vastgelegd in het wettelijk voorgeschreven prestatiecontract tussen de Directeur van het BTP en de Minister van VV&RP. Hierbij is geëvalueerd in hoeverre de verschillende beleidspunten op de volgende gebieden zijn uitgevoerd en of er bijzonderheden te melden zijn:

- Beheer en toezicht;
- Management en controle;
- Planning;
- Personeelsbeleid;
- Financiën en administratieve organisatie;
- Bedrijfsvoering en automatisering;
- Techniek, storingen en crisisbeheer;
- Externe communicatie;
- Compliance;
- Belangenverstrengeling;
- Audits en andere onderzoeken;
- Rapportages.

Zoals uit het Jaarverslag blijkt, zijn de doelstellingen in het prestatiecontract (en de bijbehorende beleidspunten) gedurende het verslagjaar ruimschoots gerealiseerd. Er zijn geen bijzonderheden te melden die zich gedurende het verslagjaar hebben voorgedaan.

Landsverordening normering topinkomens Curaçao

Per 21 december 2022 is de Landsverordening normering topinkomens Curaçao (P.B. 2022, no. 133), hierna: LNTI, in werking getreden. In de LNTI is tevens een openbaarmakingsplicht opgenomen, waarbij is bepaald dat bij lagere regelgeving (ministeriële regeling met algemene werking) vastgesteld wordt welke gegevens dat precies betreffen. Deze lagere regelgeving is evenwel nog niet vastgesteld. Zodra dit het geval is, zal het BTP betreffende gegevens rapporteren.

Code Corporate Governance

Met de inwerkingtreding van de LNTI zijn per 21 december 2022 tevens de Landsverordening Corporate Governance (P.B. 2014, no. 3 [G.T.]) en (een wijziging van) het Landsbesluit Code Corporate Governance Curaçao (P.B. 2020, no. 50) op onder meer het BTP van toepassing geworden.

Naar aanleiding hiervan is een assessment uitgevoerd om de gevolgen hiervan voor het BTP en haar organen inzichtelijk te maken en, indien juridisch gegrond, eventuele aanpassingen te implementeren en trajecten op gang te zetten. Uit deze assessment blijkt dat ook voordat de Code van toepassing was verklaard, het BTP wel degelijk de uitgangspunten van de Code in acht nam. Zo is er in 2023 onder anderen, een nieuwe Collectieve Arbeidsovereenkomst ondertekend voor een periode van drie jaar, een profielschets voor de Raad van Toezicht aan de minister voorgesteld, het ISO 9001-traject opgestart, een risk assessment uitgevoerd en een opleidingsplan voor het personeel van het BTP ontwikkeld. Het BTP gaat ervan uit dat zowel de instellingslandsverordening van het BTP en de code elkaar aanvullen.

04.

Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave Jaarrekening 2023

4.1	Balans per 31 december 2023	42
4.2	Staat van baten en lasten over 2023	43
4.3	Toelichting	45

** De In de jaarrekening opgenomen bedragen zijn vermeld in NAf.*

4.1. Balans per 31 December 2023

[na bestemming van het resultaat]

Activa	2023	2022
Vaste activa	10,387,864	10,156,849
Vlottende activa	40,336,876	53,414,999
Totaal activa	50,724,740	63,571,848

Passiva	2023	2022
Kapitaal	42,394,837	37,229,926
Voorziening	6,413,426	21,641,867
Vlottende passiva	1,916,477	4,700,055
Totaal passiva	50,724,740	63,571,848

4.2 Staat van Baten en Lasten over 2023

	2023	Begroting 2023	2022
Baten	23,932,175	25,641,000	33,743,415
Lasten	19,755,619	23,278,000	20,778,975
Saldo vóór financiële baten en lasten	4,176,556	2,363,000	12,964,440
(Dotatie)/vrijval voorzieningen	15,260,663	-108,000	-1,418,582
Financiële baten en lasten	49,634	25,000	46,521
Saldo van baten en lasten	19,486,853	2,280,000	11,592,379

4.3. Toelichting

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de hierna beschreven grondslagen, waarbij zoveel mogelijk de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gevolgd. Tevens is rekening gehouden met de in de Landsverordening Bureau Telecommunicatie en Post (P.B. 2006, no.69) (hierna: landsverordening) opgenomen bepalingen.

Het BTP is een publiekrechtelijke rechtspersoon van het Land Curaçao, welke bij landsverordening is ingesteld met als taak het houden van toezicht op en het ontwikkelen van beleidskaders voor de telecommunicatie- en postvoorziening. Daarnaast heeft het BTP van landswege de taak om toezicht te houden op de elektriciteitsvoorziening, de drinkwatervoorziening, de brandstofvoorziening, de gezondheidszorg en de ontwikkeling in de luchtvaarttarieven.

Begroting

De Directie is voor het beheer van de middelen van het BTP conform de landsverordening verantwoording schuldig en rekenplichtig aan de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning. In het verlengde daarvan moet jaarlijks de begroting van het BTP aan genoemde Minister worden aangeboden ter goedkeuring. Hoewel er bij een aantal posten verschillen zijn tussen realisatie en begroting zijn de exploitatiekosten gedurende het verslagjaar per saldo binnen de goedgekeurde begroting gebleven.

Over het jaar 2023 is een bedrag van NAF 1.242.000 geschat aan personeelsvoorzieningen (begroot onder overige bedrijfskosten). In het jaar 2023 ontstond een vrijval in personeelsvoorzieningen conform de actuariële berekeningen (Onderdeel 15. Dotatie /vrijval voorzieningen). Dit heeft geresulteerd in een hoger saldo van baten en lasten.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het BTP zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van valuta-omrekening

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoers per balansdatum. Koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verwerkt. In de staat van baten en lasten zijn opbrengsten, kosten en resultaten omgerekend in Antilliaanse guldens tegen de op het moment van de transactie geldende koers.

Grondslagen van resultaatbepaling

De opbrengsten worden verantwoord voor zover in het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Controle op aangegeven telecom aansluitpunten kunnen na balansdatum nog plaats vinden welke kan leiden tot opbrengsten die verantwoord worden in het volgende jaar.

Onder de opbrengsten vallen de vergoedingen in verband met het verlenen van concessies en machtigingen aan, evenals het toezicht op, de telecommunicatie- en postsector. Daarnaast bevatten de opbrengsten ook de reguleringsvergoedingen in verband met het toezicht van het BTP op de energiesector (elektra, drinkwater en brandstoffen) en de luchtvaarttarieven.

De kosten worden gewaardeerd tegen nominale waarde en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht, terwijl verliezen in aanmerking worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Op aanschaffingen van vaste activa gedurende het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur van de betreffende vaste activa.

De rentebaten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten op termijndeposito's, spaarrekeningen en kortstondige voorschotten aan het personeel. De rentebaten op de termijndeposito's worden direct verwerkt ten gunste van het Reservefonds als onderdeel van het Kapitaal en niet in de staat van baten en lasten.

Het resultaat na verdeling van toevoegingen aan de bestemmingsreserve en af te dragen bedragen en verrekening niet gedekte kosten over het boekjaar van het BTP wordt verwerkt in de post reserve nog te innen bedragen.

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld conform de indirecte methode.

Belastingen

Het BTP is vrijgesteld van winstbelasting op Curaçao.

